ANDREW MARVELL

A kert

Hiába vágynak emberek
Pálmát s babért nyerhetni meg;
Hogy majd szívós munkájukért
Kapnának lomb- s növényi bért,
Kis fa-árnyékkal, mely övez
Egy dolgos, tisztes életet;
Míg a világok és a fák
Nyugalmat fonnának reád.

Szűz béke, itt meglelheted
Ártatlanság-testvéredet!
Hibáztam: ott kerestelek,
Hol szorgoskodtak emberek.
Szent plánták, nem nőhettetek
Másutt, csak ilyen zöld helyen.
S a társaság is durva kény
Édes magányom édenén.

E bájos zöldnél szebb nekem
Fejér s piros nem volt sosem.
Kegyetlen, hű szerelmesek
Vésték be fákra nevüket.
Mit tudják ők, hogy ez a kert
Minden szép hölgynél szebb lehet!
Fáim! Ha megsebeztelek,
Nem írtam mást, csak nevetek.

Szenvedélyünk ha csillapul,
A szerelem ide vonul.
Halandókat ha *istenek*
Úztek, fákban pihentek meg.
Apolló vágyától legott
Daphné babérrá változott.
És *Pán* nimfájából mi lett?
Nádszál csupán, nem női test.

Oly csodálatos életem!
Érett alma bőven terem,
Szőlőfürtök, ha rajzanak,
Borral töltik meg ajkamat.
Csak kezem kell kinyújtanom:
Barack s nektár a jutalom.

Hol lábam dinnyébe akad,
Füvet lelek, s virágokat.

Közben az elme tiszta, mély
Boldogságába visszatér:
Az elme, ez az Óceán,
Ahol mind párjára talál;
De alkot is, ezek felett
Világokat, tengereket;
A valóságból nem marad
Csak zöld árnyék és gondolat.

Itt, hol szökőkút fakad,
Vagy egy mohás fatörzs alatt
Levetve testem öltönyét
Lelkem a lombsátorba lép:
Ott, mint egy madár, énekel,
Ezüst szárnyakkal égre kel;
S míg hosszabb útját tervezi
Tolla fényekkel lesz teli.

Ily boldog-lét honolt, ahol
Társ nélkül volt paradicsom:
Egy ily titkos, édes helyet
Elhagyva, ki segíthetett?
De a halandó sorsa más:
Magad nyugalmat nem találsz.
Kettős volt annak Édene,
Ki egymagában élt vele,

Az ügyes kertész keze nap-
Órát virágokból rak –
Ahol a nyájas napsütés
Illatos év-naptárt igéz –
Közben a szorgos méh pedig
Számlálja, időnk hogy telik.
Ilyen édes órákat mással
Hogy is tölthetnénk, mint fűvel és virággal?

Gömöri György fordítása

Fordítói jegyzet Andrew Marvell verséhez

■ Andrew Marvell (1621–1678) költő, politikai röpiratok szerzője. Életrajzában lemérhetők az angol társadalom változásai két király és Oliver Cromwell uralma alatt. Marvell a cambridge-i Trinity College-ban tanult, de 1641-ben diploma nélkül hagyta el az egyetemet. Bár korábban rokonszenvezett I. Károllyal, 1650-ben már ódát ír Cromwellhez, és pár évvel később John Milton állami hivatali tisztségre javasolja. 1659-ben Hull városa parlamenti képviselőjének választja,

parlamenti tagságát a Restauráció idején is megtartja, amikor is több írásában támogatja II. Károly vallási toleranciáját. Politikai pamfletjei főleg a katolikusok és a puritánok ellen irányulnak, mai kifejezéssel mérsékelten konzervatív királypártinak nevezhetnénk.

Versei csak halála után három évvel, 1681-ben látnak napvilágot – ezekben a szenvedély erős formai fegyelemmel, a könnyedség filozófiai gondolatokkal párosul. Híres verse, *A Kert* egy új műfaj, a meghódított természet és a kellemes magány együttes dicséretének első darabja: ezzel megelőzi Rousseau-t és Csokonai Vitéz Mihályt. Kortársai, meglehet, házasságellenes érveket olvashattak bele hosszú költeményébe, de ugyanakkor benne a nagy múltú angol kert első énekesét tisztelhetjük. *(G. Gy.)*

